

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen va-árnap és csütörtökön.

Előfizetési ár:

Negyedévre 2 korona 50 fillér Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket a kiadóhivatal

mérsékelt árjegyzék szerint számít föl.

Ipari és kereskedelmi oktatás reformja.

Aránylag csendben és az ügy komolyságához méltó módon, olyan reform vált most valóra, mely nagy befolyással és igen messzevő hatással lesz a közgazdasági szakoktatásnak ama főcsoportjaira, melyek a kereskedelem és az ipar körébe tartoznak. Ez a két főcsoport mindaddig a legtekélyesebb rendtelenségben és szervezetlenségben leledzett, minnek következtében tulajdonképpeni feladatát nem tölthette be, sőt olyan állapotra vezetett, amely csakis az ügy érdekeinek legnagyobb sérelmével volt tartható.

Néhány szóval jellemezni lehet az eddigi állapotot. Az ipari oktatás, minden logika és rendszer nélkül két részre szétosztva, egyrészt a kultusz-minisztérium, másrészt a kereskedelemügyi minisztérium alá volt rendelve s mindkét minisztérium a maga intézeteit külön-külön vezette, kezelte, irányította anélkül, hogy a másik tárcával egyetértésbe lépet volna. A kereskedelmi felső oktatás pedig egészen a közoktatásügyi tárcához tartozott s a kereskedelemügyi minisztérium semmiféle beleszóval sem élhetett ennek ügyeibe. Mindkét minisztérium közvetlenül rendelkezett a maga intézeteivel; nem volt tanácsadó, közbeeső, illetőleg közvetítő fórum, amely ellentéteket kiegyenlített volna. Ez az organizáció amilyen zavazosnak tűnik fel, így elméletben némiképpen mégis fenntarthatónak látszik; de aki a tényleges állapotokat ismeri, szomorúan tapasztalhatta, hogy a rendszertelenség mily óriási mértékben akadályozta a fejlődésnek, az eredmények érvényesülésének, sőt általában a hasznos munkának.

Nem csupán az oktatásügyi szakörök sürgetése, hanem a gyakorlati életnek immár el nem utasítható követelése teremtette meg a reformot s valóban általános az öröm mindenek körében, akiket az ügy illet, hogy a reform végre bekövetkezett, sőt az új szervezés már életbe is lép, úgy, hogy előreláthatóan kedvező hatását már a most kezdődő iskolai évadban érvényesítheti.

Az egész reform alapeszméje abban csúszosodik ki, hogy az eddig kettéválasztott intézmények, guvernementális beosztásuk megbolygatása nélkül, egységes szellemi vezetés alá s

így egyértelmű működés keretébe véteessenek, sőt az ipari és kereskedelmi oktatás is, mint egymással rokon ügyek, lehetőleg egymás mellett haladó, egymást kiegészítő irányzat útjára tereltesse. E cél betöltése végett királyi jóváhagyással megalkotja a kormány az Országos Ipari és Kereskedelmi Oktatási Tanács intézményét, melynek alárendelendők az összes ipari és kereskedelmi iskolák tanfolyamai s általában az ipari és kereskedelmi szakoktatás ügyei. A tanács két osztályban működik az egyes ágak külön ügyeinek ellátására, de a közösen érdeklő teendőket plenárisan intézik. Tagjaiul nemcsak pedagógusok nevezetnek ki, hanem a gyakorlati ipar és kereskedelem vezető-embeirei közül is olyanok, akiknek közreműködése hasznára válhatik az ügynek. Az érdekelt két minisztérium egyenlő részesül járul hozzá a tanács egybeállításához s mindkettőnek egyenlő is a reá való befolyása.

Ez a szervezés mindjárt első percre szerencsésnek látszik annak az elvnek logikus keresztvitelével, hogy az erők szétforgácsolása megszűnjék s egyesített tevékenység lépjen helyébe az egész vonalon. Öröndetes különösen, hogy ez a megoldás az eddigi kötelek megszaktítása nélkül s így minden rázkódtatás mellőzésével válik lehetővé. Az ipari oktatás ügyeinek elintézésére eddig is illetékes iparoktatási tanács rendszertel kiterjesztik az összes ipari iskolákra s a kellően szélesebb alap megteremtésével hozzáfűzik a kereskedelmi szakoktatást is; ime, ezt jelenti a reform. Az autonóm tanács rendszere, mely úgy az általános közoktatás, mint az ipari oktatás terén évek hosszú során át bevált, ezúttal kiterjeszkedik a kereskedelmi oktatásra is, mely mindaddig teljesen nélkülözöte minden ilyesféle fórum közreműködését.

Kiváltképpen az utóbbi szempont az, amely mód felett öröndetessé teszi a reform bekövetkezését. Nem titok ugyanis, hogy a kereskedelmi oktatás egyik sötét pontja a magyar közoktatás-ügynek. Sem a teória, sem a gyakorlat emberei nincsenek megelégedve vele, mert rendszerében, működésében s irányzataiban egyaránt hiányzik az, ami a modern oktatásügynek is elsőrendű feltétele: a céltudatosság. Jól tudjuk, hogy kereskedelmi iskolák csak ott nem létesültek, ahol nem akarták; mert ahol akarták, ott — barmily célszertlenül, felesleges, haszontalan lett

légyen is — az iskola tényleg létrejött. Így lett rövid évek alatt vagy három tucat felső kereskedelmi iskola az országban, ami egyrészt sok, másrészt a kedvezőtlen elhelyezés révén rossz irányba tereli az egész kereskedelmi oktatást, sőt kereskedelmileg képzett proletáriátust teremt.

Kultúrállamban ilyesminek fejlődnie nem szabad, de ha már meg van, feltétlenül és mielőbb helyes mederbe terelendő. A rossz fejlődés megakadályozása, a már meglévő bajok helyrehozása: ez lesz első feladata az új tanácsnak. Ha pedig ezenfölül be tudja tölteni azt a hivatását is, hogy kezeiben összpontosítván az ipari és kereskedelmi oktatás szellemi vezetésének minden szálait, a szakoktatás ügyének modern irányait megalapítja és a haladó kor követelményeivel együtt előrevizsi: akkor a tanács működése korszerű lesz nem csak a hazai szakoktatás terén, hanem eredményei révén a magyar közgazdaságban is.

A Duna-Tisza közötti csatorna.

Néhány évvel ezelőtt egy tekintélyes finansier, báró Nikolics Fedor és egy zseniális magyar mérnök, Koltor László közösen engedély nyertek a kereskedelemügyi minisztériumtól a Duna-Tisza között összekötő csatorna előmunkálataira. A csatorna Budapestnél kezdődött volna s Csongrádnál szakadt volna a Tiszába, úgy hogy Félegyházától Szegedig egy külön kiágazást nyert volna a vízi út. Magyarország legtekintélyesebb vízmérnökei szótak hozzá a szaklapokban közzétett tervezethez s a pénzügy felügyelme is éltelenk fordult a korszakalkotó tervezet felé. Nikolics Fedor báró a pénzügy felügyelme iparkodott ébren tartani, míg Koltor László mérnök újabb terep felvételeket esz közölt s ezen közben szorgalmasan tanulmányozta az ezen tárgyról írt régi, jeles szakmunkákat, a többi között Vedress János néhai szegedvárosi főmérnök kiváló szakmunkáját.

A földmívelésügyi minisztérium, melynek tudvalevőleg külön vízrajzi osztálya van, szintén figyelmes lón a tervezők munkájára s egy alkalommal szaktanácskozást is tartott Budapesten, az érdekeltségek bevonása mellett.

A Nikolics-Koltor-féle tervezet kivitele azonban, mely úgy a hajózási forgalom kifejlesztését, valamint egyúttal a Duna-Tiszaköz megöndözését célozta a csatornával, — olyan rengeteg összegbe került volna, hogy a nagy tökének bármiféle tömörülése sem lett volna erre elegendő.

Ezért maga a földmívelésügyi minisztérium vette kezébe a csatorna előmunkálatainak folytatását, még pedig teljes erővel.

Nemcsak átvette a Nikolics-Koltor-féle tervezetet, de azt a rendelkezésre álló és utjonnan gyűjtött adatok felhasználásával telente meg is bővítette és az előmunkálatokat szorgalmasan foganatosította. Műszaki közegével Budapestiől kezdődően lefelé, átvizsgálta a felhasználásra földkelet s a tulajdonosokkal megállapodásra iparkodott jutni, nehogy a kisajátítási eljárás kelljen foganatba venni.

A munkával a földművelésügyi minisztérium vizrajzi osztályának műszaki közegével lehadtak már egész Kecskemétiig s mint tudósítónk írja — megkezdték a munkát Csongrád község határában is.

A munkálatokat H o s z p o c k y Alajos m. kir. műszaki tanácsos vezeti, aki a napokban Csongrádra érkezett, hogy a kezei között lévő tervezet szerint tárgyaljon a tulajdonos földbirtokosokkal.

Ha Csongrád határában befejezi ezeket a tárgyalásokat, akkor a félegyháza-szegedi mellékvonatra kerül a sor s akkor Félegyházától kezdve Szeged felé halad, hogy a tulajdonosokkal befejezze a csatornaasatás céljaira szükséges földterület atengedése felől a tárgyalást.

Az idő igen kedvező, úgy hogy H o s z p o c k y Alajos műszaki tanácsos valószínűleg még ez év őszén eljut Szegedig s a szegedi földesgazdákkal is megállapodásra fog jutni földkelet atengedését illetően.

Mondanunk sem kell, hogy a budapest-csongrádi s félegyháza-szegedi csatorna kiépítésével, amely úgy látszik s pedig mihamarabb meg fog valósulni, — a Duna-Tiszaköznek egyik legvitalisabb érdeke nyer kedvező kielégítést. Micsoda óriási fellendülés lesz az ezen a vidéken elhanyagolt kertésziparnak s micsoda kivitel eszköze lesz a viz-útban nyerterményeinknek, főleg a gabonának s gyümölcsnek, — azt ki sem lehet előre számítani.

Vármegyei közgyűlés

(Október 1.)

Mindössze alig félóraig tartott a vármegye törvényhatósági bizottságának f. hó 1 én megtartott közgyűlése, melyre azonban ennek dacára a bizottsági tagok meglehetősen számban begyűltek.

A tárgysorozat két, — gazdasági érdekeinket kiválóan érintő ügyet foglalt magában.

V a d n a y Andor dr. elnöklő főispán a közgyűlést megnyitván, elsőnek a földművelésügyi miniszternek az allatorvosi közszolgálat allamosításáról szóló, 53832/1900. számú körrendeletet vetett tárgyalás alá.

C i c a t r i c i s Lajos dr. főjegyző felolvasta a rendeletet s egyben ismerteti az allandó választmány javaslatát, mely szerint a törvényhatóság közgazdasági és allategészségügyi szempontból örömmel üdvözlő az új törvényt, s annak szellemében, egy vármegyei törvényhatóság állami allatorvosi felügyelete alatt, Szentesen és a járásokban egy-egy állami allatorvosi állást óhajt szervezni és pedig:

Egy vármegyei állami allatorvosi állást Szentes székhellyel. Kizárólag Szentes város területére egy városi magyar királyi allatorvosi állást; továbbá a csongrádi járás részére Csongrád székhellyel, — a tiszántúli járás részére Mindszent székhellyel és végül a tiszáninneni járás részére Dorosma szék helyett egy egy állami allatorvosi állás szerveztessék, s a megyei állami allatorvosi állásra H u f n a g e l Jakob törvényhatósági allatorvost, a vármegye allategészségügyének szolgálatában szerzett érdemei elismerésül, a földművelésügyi minisztériumban kinevezésre fogja alanelni.

Mely javaslatot azután — az elnöklő fő-

ispán azon felvilágosítására, hogy az új állások szervezésével az egyes községek újabb megterhelhetésnek nincsenek kitéve, mivel azok dotációját az államháztartásból terhelik, — a törvényhatósági bizottság egyhangúlag elfogadta.

Második tárgyalás volt: H o s z p o c k y Alajos kereskedelemügyi miniszteri osztálytanácsos megkeresése, a Duna-Tisza közötti csatornára vonatkozó előtanulmányok megtétele tárgyában.

C i c a t r i c i s Lajos dr. ismerteti az allandó választmány javaslatát, mely szerint a bizottság közgazdasági érdekből kívánatosnak tartja a Duna-Tisza közötti hajózási és öntözési csatorna megvalósítását, az e célból szükséges előtanulmányok megtétele végett oadaó közremunkalást felajánlja, s az allispán elnöklele alatt F e k e t e Márton, N o v á k József, U j h e l y i Nándor, R é t i Ferencz, V i g h Gyula, S z e d e r János, C s ú c s Antal, H e r k e Ferenccz, S ó l y a Gyula, H o l l ó Adolf, J e r n e i Zoltán és T a j t h y Ferenccz bizottsági tagokból, valamint C i c a t r i c i s Lajos dr. főjegyző, S o ó s P a l t. főjegyzés, Szentes város polgármestere és a jársi főszolgabírák által álló bizottságot küld ki oly megkereséssel, hogy az ármentesítő és belvizszabályozó társulatok, a kereskedelmi és iparkamara, a vármegyei gazdasági egyesület, általában az összes érdekelt társadalmi tényezők bevonásával, ezen ügyet beható tanulmány tárgyává téve, véleményét nyilvánítsa.

Fekete Márton bizottsági tag az allandó választmányának a bizottság működésére vonatkozó javaslatot oda kívánja módosítani, miszerint a bizottság működésében oda igyekezzék hatni, hogy a Csongrádnál a Tiszába szakadó csatorna lehetőleg az onnan alig egy kilométernyire lévő, Körös torkolatáig egybeessék, hogy így a Körösnek hajózhatóvá tétele egy hatalmas léppéssel előbbre vitessék, s az által egy régen vajdó kérdés a megvalósulás stádiumába jusson.

S z e d e r János a megye területe közgazdasági érdekeiben valónak látja e csatorna-nak Mindszentnél való bevezetését, mivel ez így nagyobb területen szelné a megyét, s a réttöntözés tekintetében sokkal előnyösebb volna.

V a d n a y Andor dr. főispán a csatorna hol való bevezetésének kérdését nem tartja helyesnek megbolygatni, mivel e kérdés megbolygatásával könnyen előtérbe léphet egy más érdek, mely a csatornat Szegednél óhajtja a Tiszába vezetni, s akkor mi teljesen elesnének a csatorna által nyújtott előnyöktől. De meg a réttöntözés nálunk ma még számításba alig jöhet, mivel a talajviszonyoknál fogva a megye területén athazandó rendkívül mely fekvésű csatorna réttöntözésre nem szolgálhat, s ily célra csakis magasabb fekvésű mellékcsatornák foghatnak szolgálni. Nem tartja azonban mellőzendőnek a F e k e t e Márton javaslatát, mivel a kérdésnek oly módon való megoldása, a csekély tavolságnál fogva, nem látszik kivihetetlennek.

Ezzel a módosítással azután a törvényhatósági bizottság az allandó választmány javaslatát egyhangúlag elfogadta.

Végül H o l l ó Adolf indítványára, a törvényhatósági bizottság a megye főispánjának, a csatorna kiépítésének megvalósítása érdekében kifejtett hatalmas akciójáért köszönetet szavazott.

Mire az alig fél óráig tartó közgyűlést véget ért.

A t. közönséghez.

Lapunk XXI-ik évfolyamának utolsó negyedéhez érkezünk el és ebből az alkalomból is a szokott bizalommal fordulunk hűséges olvasó közönségünkhöz, mely eddigi oadaó munkásságunkat olyan nagy mértékben tüntette ki mindig nagyrabecsült támogatásával:

Szerkesztőségünk, — mint a múltban tette, — a jövőben is egész tehetőségét a vármegyei és helyi érdekek istápe'jának szenteli, önzetlenül fáradozva, munkáiba azon, hogy Csongrádvármegye és benne Szentes város,

mint vármegyei székhely mindig megmaradjon és előbbre haladjon a kulturális és anyagi fejlődés azon az úján, melyre pár évtized óta lépett csak igazán és amelyre az egyes egyén épp úgy megalapja a maga boldogulását, mint az erkölcsi közületek a felvirágkozás feltételeit, Párterdekekhez nem köjünk magunkat, egyéni hiúságokat nem dédelgetünk, hanem igazán függetlenül mindentől és mindenkitől, kizárólag a közérdek javát tartjuk szem előtt, kizárólag azt szolgáljuk teljes erővel, minden tehetőségünkkel.

E független hírszolgálatához kérjük t. olvasóink és általában a nagy közönség további szives támogatását abban a tudatban, hogy senki a belénk helyezett bizalmában megcsalhatni nem fog.

Lapunk előfizetési ára:

Egyegyed évre: 2 korona 50 fillér.
Fél évre: 5 korona.

Kérjük az előfizetés mielőbbi megújítását, hogy a lap szétküldésében fentakadás ne történjen.

A „Szentes és Vidéke”
szerkesztője és kiadóhivatala.

Ujdonságok

Szentes, 1900, október 4.

— Külső munka a raboknak. A Csillagbörtön szomorú lakóinak nevezetes napja volt ma. Az igazságügyminiszter ma értesítette Vajna Károly börtönigazgatót, hogy a rabok külső munkájára vonatkozó tervezetét helybenhagyta. Az igazgató azon kérelemmel fordult a miniszterhez, hogy a szamosújvári és vaci rabélethez hasonlóan, Szegeden is adassék a földműves raboknak egy kert, csekélyke rab-birtok, ahol kertészkedéssel, gyümölcsajattal, szőlőültetéssel, méhészettel s egyéb csöndes és tanulságos külső dologgal foglalatkozhatnak. Az igazgató a marostói vámház mellett 10 hold földet, vetve terbe ezen célokra s mint említettük, az igazságügyminiszter hozzájárult tervéhez s egyben utasította arra is, hogy a költségvetést késsze el s terjessze eleje. A börtönigazgatónak ezen üdvös reformja minden bizonynyal nagy áldás a rabokra, nemcsak azért, hogy sokat mozoghatnak a szabadban s munkájuk sikerében gyönyörködhetnek, hanem azért is, hogy a kertészetben, méhészetben s egyéb gazdasági ágakban magasabb kiképzést nyerhetnek. Nem felede fölemlíteni az igazgató továbbá azon körülményt sem, hogy a rabok a szelid foglalatkoskodás során lelkileg is javulni fognak. A munka nemesít.

— Hegyi páterért kérvényeznek. Azt se hitte volna senki, ha komoly bpesti lapok meg nem írják, hogy galambepéjű He g y i páter érdekében meg deputáció is menjen fel Csongrádról Budapestre, a törvényhozástól kérve védelmet, a hivatást dísznőrkötésű ösztövé anyakönyvekkel agyba-főbe pártoltgató lelki (?) a t y a részére. Pedig megtörtént ez a különös dolog. A mult hó vége felé voltak fent néhányan a He g y i hívei közül, a p á t e r, mint a csongrádi nép vezére és a p o s t o l a (!) ügyében. A képviselőháznál jártak a hívők és ott egy irast adtak be, melyben tiltakoznak az ellen, hogy a jámbor és istentelő (?) lelkiatyjukat, 12 más polgárral egyetemben, csendőrök hurcolták be, talán két év előtt a szegedi börtönbe. Felhívták egyúttal az írásban a kormány figyelmét a csongrádmegyei állapotokra és kijelentették, hogy ők a papjukhoz minden körülmények közt ragaszkodnak. — Hat az bizony jó volna, ha a kormány egy kis figyelmet fordítana azokra a csongrádmegyei állapotokra, melyekben dem a g ó g szajaskodók derure-borura csalják és kizsákmányolják a népet a b a r á t s á g köpönyege alatt. Ami meg azt illeti, hogy

a fentjárt de putácló minden körülmények közt ragaszkodni akar Hegyi páterhez, — ez ellen nem lehet senkinek kifogása, mert olyan emberek, akik még ilyen dologban is feluccannak Budapestre csakugyan nem érdemelnek más papot Hegyinél s meglevén rég írva, hogy boldogok a hívők és az együgyűek: valószínű, hogy a deputáció tagjai mód felett boldogok is.

— Nyiznyai ünnep a szomszédban. H. Mező-Vásárhelyen szép ünnepélyt tartanak f. hó 7-én a boldog emlékü híres dalszerző: Nyiznyai Gusztáv emlékezetére. Az ünnepélyen jelen lesz a kiváló költő: Pósa Lajos is, aki ezúttal alkalmi költeményét fogja elszavalni az édes dalú zeneköltő szobrának leleplezésénél, — ezenfelül pedig a szobor leleplezést este követő hangversenyen is szerepel egy szavallattal. Az ünnepélyre meghívták a szomszédos városokat és községeket is és úgy Szegedről, valamint, Szentesről és a varmegyéből is előreláthatóan sokan vesznek részt a halásan emlékező kegyelet é lélekemelő ünnepségben.

— A magántisztviselők orsz. nyugdíj-egyesülete, egy Szentesen megalakítandó helyi választmány, illetve bizottság érdekében összejevetel megtartását tervezte, melyre az itteni összes magántisztviselőket és kereskedelmi alkalmazottakat meg fogja hívni. Az összejevetel helyét és időpontját lapunkban fogják közzétenni — esetleg külön szétküldendő meghívók útján is, ha ugyanis a központi igazgató-széchöz Bpest, (Kerepesi-út 75.) intézendő bejelentés a részvételre idejében kellő számban érkeznek be. Örömmel üdvözljük az egyesület vezetőinek (elnök Lnkacs Béla v. b. t. t. orsz. képviselő, alelnökök: Kisjókai Agoston József és Weisz Bertold képviselők) azt a komoly törekvésüket, hogy az ország minden nagyobb városában helyi választmányokat szandékozik létesíteni és kívánatosnak tartjuk, hogy Szentesről is érdekeltek a részvevőkre, kellő számban mielőbb jelentkezzenek. Az egyesület ugyanis egyre fokozódó tevékenységet fejt ki és ennek köszönheti a feleje minden oldalról irányuló nagy érdeklődést. Nemcsak a főváros, hanem minden nagyobb vidéki város is szép számmal szolgáltatja az egyesületi tagokat és innen van, hogy az egyetlen nemcsak tőkéje, de tartalékalapja is jelentékeny gyarapszik és vagyona ma már jóval fölözi az egy milliót. Az egyesületnek nemcsak minden magántisztviselő, de általában minden kereskedelmi alkalmazott is tagja lehet.

— Bankett-telepítés. Jól mondja a példaszó, hogy: évés közben jön meg az ember étvágya. Hogy ez mennyire igaz: két irányban is tanuságot tett a mellett az a bankett, melyet Simaék vasárnap este rendeztek volna Tabaak David központi kávéházában, az ő szeretve tisztelt képviselőjük, Molnár Jenő dr. tiszteletére abból az alkalomból, hogy a szeretve tisztelt vasárnap mondta el a beszámolóját arról, hogy — nincs mivel beszámolnia. Tchat nagy bankett, fényes tarsasvascsora volt volna vasárnap, tanmulatsággal összekötve. Meg is jelent a követnek vagy 30 drb szeretve tisztelt búsmagyarja a központban és elfoglaltak egy székenye étkező asztalt, hogy neki látnak a fényes lakomanak. Azonban ahogy falatozni kezdenének, egyszer csak beváltak rajtuk a példaszó, hatalmas étvágyuk tamad és úgy találják, hogy a szeretve tiszteltnek a megünnepelésre kicsi a kenyérporció. Nosza füst-futtatnak követet a vendéglőshöz, sürgős üzenettel: kicsi a kenyér adják nagyobbat. És visszajön a követ a szörnyű üzenettel, hogy — előbb fizesse nek, akkor lésszen nagyobb kenyér. De már erre dühbe

borul a telepítések nagy mestere: Sima Ferenc fényes ábrázata. Rohan fényes személyében maga a vendéglőshöz és szőlő szelidcn: »Te bűdös zsidó, vagy vendéglős vagy, akkor gyere ki a vendégeid közé, vagy nem vagy vendéglős, akkor... — A zsidó azonban erre se reagált, a telepítési főközlomposnak felel ő szelidcn: »A vendéglős az enyim, nem ti fizetitek a drága haszonbért, hanem én. Ha fizettek, lesz nagyobb kenyér, addig nem, — No most már mi legyen a szeretve tisztelt 30 búsmagyarral? — Ott van ugyan a központban a híres nevezetes siteritők, a Mauthner diadala, de mikor nyers az a tők, aztán meg — — bérbe van kivéve, csak nem lehet feibankettezni. És mentő gondolata támad a fényes ábrázatu nagy vezérnek: Sima téusúrnak. Étvágya jön újabb telepítésre. Hiszen telepít ő egész falvakat, miért ne telepíthetne át egy bankettet 30 búsmagyarjával együtt más területre? De bizony áttelepti. Ki megy hát a szeretve tiszteltők óriási tömegéhez, a 30 búsmagyarhoz és lelkes beszédet- intéz hozzájuk, hogy települjenek át a központi kávéházból a központ szalldóba. — Gyújtó volt e fényes beszéd hatása: a bankett átteleptült. Molnár Jenő pedig a fatörzshöz vetve a hátát a központi kertjében, nekiből sultan nézte, mint települnek el körüle az ő szeretve tiszteltői az új Kávéházba, ahol nagyobb a kenyér és nem kérnek érte mindjárt pénzt.

— Halálozás. Hivatásnak teljesítése közben ragadta ki a halál tegnap délután a főgimnázium érdemes tornatanitóját: Bóna Sándort. Tegnapi rendes időben a gimnáziumba ment a nevezett tornatanító, megtartani a szokott előadást. De alighogy a tanításba fogott, rosszul lett és csak éppen, hogy össze nem roskadt. Azonnal hazavitték a lakására, ahol aztan egy újabb szédülési rohammal szívvelhűdés érte és alig pár pillanatra szenvedés után meghalt. Bóna Sándort csak alig néhány hete nevezték ki a főgimnáziumhoz rendes tornatanitónak és most készült lemondani katolikus tanító állásáról, hogy egészen a gimnáziumi tornatanításnak szentelhesse minden idejét. Ezt a tervét keresztelte most a kérélekettelen halál. A főgimnázium egy bugzó tanítót veszít a boldogultban.

— Hajóácsok figyelmébe. A szentesi bődli révhez egy új kompot készített a város és a tanács határozatából ezt a munkát nyílt szóbeli árlejtés útján akarják vállalatba adni. Erre néve hirdetményt tesz most közzé Novobáczky Győző gazdasági tanácsnok, melyben a nyílt szóbeli árlejtés határidőjéül f. hó 11-nek délelőtti 9 óráját, helyéül az ő hivatalos helyiségét tűzi ki. Az ez iránt érdeklődők az árlejtés közelebbi feltételeit lapunk mai számának vonatkozó hirdetésében találják. A munka feltételeit pedig a nevezett tanácsnok hivatalában, a hivatalos órák alatt betekinthetik.

— Szüreti mulatság. Az iparosifjak önképzőkörének szüreti mulatsága iránt, melyet f. hó 7-én tartanak a kör saját helyiségeiben, az ipartestületi háznál, nagy érdeklődés mutatkozik a közönség körében. A meghívókat mar szétküldték és azokon a mulatság műsorát úgy jelzik, hogy a csőszök és csőszleányok esti 7 órakor gyülekeznek, fél 8 kor meglepetésben részesítik a közönséget, ez után kezdődik a kötelező lopás, melynél a legtöbbször büntetett egyén érdekes ajándékokat kap; a lopás után jön a tánc, világgósszával, melynél a legtöbb levelezőlapot kapó nő és férfi egy-egy díszes ajándékot kap; szünet alatt étkézes és a szőlőkoszorú kisor-

solása. Aki idézést e mulatságra nem kapott volna, de arra igényt tart, — jelentkezésk birmelyik rendezőnél, — kéaszégesen hozzák helyre az akaraton kívül esett elnézést.

— Helyreigazítás. Lapunk legutóbbi számában »Egy földnek két gazdája« címmel egy újdonság jelent meg, melyben el van mondva, mint ajándékozta el Pásztor János földink egy darab földjét az unokaöccsének s adta el aztán ugyanazt a földet az édesanyjának. A hírt az egyik szegedi lapársunk törvénytészi rovatóból vettük át, úgy a hogyan a neveket, ott találtuk. Most azonban azt a felvilágosítást kaptuk, hogy az a nem éppen kiváló földink, aki így elajándékozta, majd meg el is adta ugyanazt a darab földet, becsapván vele a tulajdon édes anyját, nem Pásztor János, hanem Pásztor Sándor volt. Így hat részünkről ide is helyesbitjük a hirasunkat.

— Vásárok a közelben. Kisteleken f. hó 14—15-én, Békés-Csaban pedig f. hó 19, 20, 21 és 22-én lesz az idei őszi országos vásár megtartva. Utóbbi helyen 19-én a jóságvasár, a többi napokon pedig a kirakodó vásár. Vészmentes helyekről mind a két vásárra felhajtható mindenféle jószág, így sertések is.

* Ad notam. Régi jó szokás, még otthon miegylőt felrandulnánk a fővárosba, összejegezgettünk: hova megyünk, mi minden nézünk meg a csodaszép Budapesten? Ezen jegyzékbe ne felejtjük el ezt a szót: »Gama brinus sör csarnok« első helyre írni; — így hívják ugyanis Magyarországon legnagyobb sör csarnokát az Erzsébetkörút és Wescelényi-úta sarkán, ahol minden este katonazene játszik. Ott mérük a világhírű szt. István-sört, amely a párisi világgiallításra a legnagyobb díjjal, Grand Prix vel lett kitüntetve; ugyanezen sör nyerte el az 1896. évi milleniumi kiállításon a legnagyobb díjat, a diszoklevelet Rómában lenni és a pápat nem latni: még csak megjárja; de Budapestről hazatérni a nélkül, hogy a Gambrinusba megfordultunk volna, — no ez igazán nem járja.

Selyem-báli ruha 6 trt 30 krtól

feljebb — 14 méter! postabér és vámmentesen szállítva! Mintak postafordultával küldenek; nemkülönbözetek, fehér és színes. **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 trt 65 krig méterenkint. **Henneberg G., selyemgyáros** (os-és kir. udvari-szállító) Zúriehben.

Színház.

Szombaton a Baba előadásánál egy kis összehasonlításra volt alkalma a közönségnek, a tavalyi s az idei operette-személyzet minőségét illetően. Mondhatni, nem csekély érdeklődéssel várta mindenki e darab előadását, mivel itt nyílt először alkalom a tulajdonképeni összehasonlításra. Megelégedéssel konstatáljuk, hogy az összehasonlítás nem kedvezőtlen, mint a minőknek egyenként azt hinni vélték. Mert ha Szogyi Gina (Lancelot) nem rendelkezik is a Gáboros Nelli fenomenális hanganyagával, s a sok évi gyakorlat által szerzett rutinjával, mindamellett dicséretre méltóan megállta helyét, s kellemes, fulbemészó hangja, diskrét játéka többször tapsra ragadta a közönséget, sőt a harmadik felvonásból dalbetétnél, mikor a képzelt babának szerelmet vall, a hosszú és nehéz ariát a közönség kívánságára meg kellett ismételnie. E szép betét Várdy karmester szerzeménye, mit clisméssel íktatunk ide. A sikerült előadásban részük volt még Ferenczinek (Hilárius), Torossynak (Alézia), Rátkaynak (De la Chantelle), Baróthynek (Leronzós marquis). Dicséret illeti Ferenczyt az ügyes rendezésért, különösen a baba laboratórium kel-

tett nagy hatást, melynek összehállitása a mi kisnyári színpadunkra való tekintettel — nem ösekély ügyességét és találmányosságát igényelt.

Vasárnap Solti Paula, a kolozsvári nemzeti színház volt énekesnőjének vendégfellépésével, a jó öreg Lukács bácsinak nem éppen legsikerültebb népszínműve „A szászony verve jó került színre. Solti Paula Zsófi szerepében meglehetősen előnyösen mutatkozott be, igazi népszínmű énekesnői alak, hangja lagy és kellemes, de úgy énekel, mint játékan meglátásuk az utóbbi évek gyakorlatának hiánya, nincs meg benne az igazi temperamentum, az a természetesség, mely az ilyen szerepkörnek első és legfőbb kelléke. Egyébként mint értesülünk Solti, ki szerződésétől céliből lépett fel, az igazgatóság nem szerződött. Tárján Irma (Veron) szep és hatásosan játszott, kezdő letére is lelkiismeretesen kidolgozza szerepét, Megjegyezzük még róla, hogy izléssel és csinnal öltözködik. Tóth bácsi Kalász István szerepében remekelt. Tallián (Csákány Pista) tóle telhetőleg jó volt. Halás szerepökben ügyesen alakítottak Kátka y (Bogár Dani) és Vágó (Dudás Mihály). A színpad nem tudás szüros tallóján sokat cselelt-betolt, a máskülönbön kedves Vica, Csenedes Alice, Ernyei (Kalász János) alakítása, mint a legtöbb eddigi, a lehető leggyengébb, s ez estén rémes és rettenetes kiabálásával folytonos rettegésben és idegességben tartotta a publikumot.

Hétfőn félhelyárrakkal másodsor a három párczipő adatot, az elsőnél jóval nagyobb közönség előtt, ugyanazon szereplőkkel.

Kedden Lukácsy Sándor egyik legjobb népszínműve a „Vereshajta ment, melyben a társulat új baritonistája Pap Mihály Keszeg Balint szerepében mutatkozott be. Hangja bár kisterjedelmű, nagyon kellemes, játéka elég ügyes, s így vele a társulat jó erőt nyert. Tórossy a cím-szerepben — népdalait érzéssel és nagyhatással énekelte. Maga az előadás azonban rendkívül vontatottan és unottan ment, s a szerep nem tudás réme csaknem valamennyi szereplőnél, kivéve a rendkívül szorgalmas Tárján Irmat — az egész előadáson keresztül — kísértett. Amit nem is csodálunk, hiszen az eddigi kis társulat, mely csak az újonnan érkezett tagokkal bővíti ki teljesen, szellemileg és fizikailag csaknem hihetetlen munkát végzett, mert minden estén egy és ugyanazon tagoknak kellett fellépniök.

Tegnap este, Ó felsége névnapjának előestéjén, díszelőadásul az „Aranylakodalom“ adatot elő, ma este pedig a „Párisi élet“ operette kerül színre.

Irodalom.

A Vasárnapi Ujság szeptember 30-iki száma 20 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „A percsa sah Budapestén“ (képekkel: A sah kocszisa a löversenyre, Goró Lajos rajza; A sah indulása sáta kocszására, és a sah a löversenyen, fényképek után.) — Költemények: „Castagnavizza“ Beóthy Zsolttól. „Amade László“ Vértessy Jerőtől. — Regénytár: „Istenért és a szabadságért“ Vértessy Arnold regény (Goró Lajos rajzaival). — „Cougourdan Marius“. Regény. Irtá Mouton Jenő, (a parisi kiadás eredeti illusztrációival), franciából fordította Sárossy Bella. — „Rohodi Gyurka“ Egy régi huszár viselt dolgai. Irtá Szivos Béla. — „Az abruzzi herceg sarkvidéki utazásai“ (arc képpel és képpel). — „Liszt Ferencről“ (Egy tanítványának most megjelent emlékirataiból.) —

„Erzsébet királyné emléke Szabadkán“ (képpel). — „A Taiping forradalom.“ — „Csaszka György kalocsai érsek aranyisíjca“ (arc képekkel és képpel az aranyisíjéről). — „Magyar ember levele a délafrikai háborúból.“ — „A löversenyen“ (képekkel Goró Lajos rajza után). — „Parisi divatlevél.“ — Irodalom és Művészet. Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány Egyveleg stb. rendes keti rovatok.

A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre négy kor, a „Politikai újdonságok“ al és „Világkrónika“ val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin Társulatu előhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, legolcsóbb újság a magyarnép számára, félére 2 korona 80 fillér.

Népesedési mozgalom.

Születtek 1900. évi szeptember 23—29-ig:

Születtek: Póli halva született leány. Tihanyi Jusztina. Varga Rozalia. Táci Szabó Sándor. Turányi Maria. Hanka Julianna. Dósa Molnár Maria. Zagy Tóth Rozalia. Török János. Sipos Julianna. Boros Eszter. Tarnóci Maria. Gal Sándor. Dómsódi Lajos. Varga Kis Eszter. Cakó Rozalia. Molnár Julianna. Szabó István. Praznovszky Rozalia. Herunter József. Váci Sándor. Kórogyi Eszter. Bujdosó Maria. Lovas Eszter. Labádi József. Szucs Klára. Bella Maria. Kis Sándor. Nagypál István. Német Rozalia. Kanasz Nagy Terézia. Kovács Judit.

Házasságot kötöttek: Murányi Mihály Piti Mariával. Keszeg Imre Molnár Jusztinával. Hering Gyula Zsivanovics Emiliával. Dénes Béla Gyuricska Franciskával.

Meghaltak: Póli halva született leány. Balász Julianna 7 hónapos, bélhurut. Raic Sándor 28 éves, öngyilkosság akasztás altai. Becsák Lajos 13 hónapos, bélhurut. Dósa Molnár Gabor 11 napos, születési gyengeség. Kovács Erzsébet 11 hónapos bélhurut. Szeles Sándor 18 éves, bészavarodás. Boros Eszter 3 napos, születési gyengeség. Csepcesényi Jusztina 9 hónapos, bélhurut. Táci Szabó Sándor 6 napos, születési gyengeség. Rébéli Szabó István 53 éves, tüdővész. özv. Pápai Józsefné 65 éves, agyszélhűdés. Kanasz Nagy Sándor 67 éves, agyszélhűdés. Négyesi Ferencné 36 éves, utér eldugulás. Dancsó Franciska 17 éves, tüdőgümökör. Kopolcsai Mihály 70 éves, majrak. Terkócsy György 33 norbus macolouss werthofi.

Vasúti menetrend.

Ervényes 1900. majus 1-től

H.-M.-Vásárhely—Szolnok.

Vásárhelyről indul 7 óra 40 perc reggel, 4 óra 07 p. délután és 8 óra 16 p. este.
Mindszentről indul 0 óra 47 p. reggel, 5 óra 08 p. délután és 9 óra 23 p. éjjel.
Szegvárról indul 9 óra 10 p. délelőtt, 5 óra 30 p. délután és 9 óra 46 p. éjjel.
Szentesre érkezik 9 óra 30 p. délelőtt, 5 ó. 49 p. délután és 10 ó 06 p. éjjel.
Szentesről indul 5 óra 55 p. reggel, 11 óra 16 p. délelőtt és 6 óra 09 p. este.
Tökérről indul 6 óra 29 p. reggel, 11 óra 52 p. délután és 6 óra 41 p. este.
Kun-Szent-Mártonból indul 7 óra 11 p. reggel-12 óra 35 p. délután és 7 óra 27 p. este.
Tisza-Földvárról indul 8 óra 01 p. reggel, 1 óra 29 p. délután és 8 óra 14 p. este.
Pusztá-Tenyőről indul 9 óra 17 p. délelőtt, 2 óra 41 p. délután és 9 óra 20 p. éjjel.
Szolnokra érkezik 10 ó. 0 p. délelőtt, 3 óra 42 p. délután és 10 óra 06 p. éjjel.

Szolnok—H.-M.-Vásárhely.

Szolnokról indul 3 óra 55 perckor éjjel, 11 óra 36 p. délelőtt és 4 óra 48 p. délután.
Pusztá-Tenyőről indul 4 óra 47 p. éjjel, 12 óra 22 p. délután és 5 óra 36 p. délután.
Tisza-Földvárról indul 6 11 p. reggel, 1 óra 48 p. délután és 1 óra 42 p. este.
Kun-Szent-Mártonról indul 7 óra 17 p. reggel 2 óra 44 délután és 7 óra 33 p. este.
Tökérről indul 7 óra 48 p. reggel, 3 óra 16 p. délután és 8 ó. 00 p. este.

Szentesre érkezik 8 óra 22 p. reggel, 4 óra 47 p. délután és 8 óra 30 p. este.
Szentesről indul 4 óra 47 p. éjjel, 8 óra 45 p. reggel és 4 ó. 57 p. este.
Szegvárról indul 5 óra 10 p. reggel, 9 óra 09 p. délelőtt és 5 óra 29 p. este.
Mindszentől indul 5 óra 48 p. reggel, 9 óra 45 p. délelőtt és 6 óra 05 p. este.
Vásárhelyre érkezik 6 óra 40 p. reggel, 10 ó. 37 p. délelőtt és 6 óra 57 p. este.

Laplulajdos és felelős szerkesztő: Dr. MATEFFY FERENC
Társ-szerkesztő BANFALYI LAJOS

180
g. 1900.

Hirdetmény.

Szentes r. tan. város tulajdonát képező földi tiszai révben leendő használatra, a városi tanácsnak 9276/900. sz. végzésével egy 20.00 méter h. és 6.30 mtr. széles **tölgyfa komp** beszerzése elrendeltetvén, — felhívva a hájőpítéssel foglalkozó iparosokat, hogy a komp elkészítésének biztosítására **f. évi október hó 11-én d. e. 9 órakor** hivatalos helyiségben megtartandó nyilvános szóbeli árlejtésen vegyenek részt.

Árlejtézők az árlejtés megkezdése előtt bánatpénzül 423 koronát kézpénzben vagy megfelelő értékpapirban letenni tartoznak.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el. Feltételek alulírott hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szentesen, 1900. évi okt hó 1-én.

Novobáczky Győző,
gazd. tanácsnok.

Schneider-féle **Páfrány-tokocskak**, (Galandozó elhajtó)

Millió embernek e szer visszaadta t-jees egészségét
Kik galamdfőregben és gyomorhájban szenvednek.

Pántlikagiliszta fejtőli a páfrány-tokocskak által fájdalom nélkül, jótállás mellett, a legrövidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kitünő gyógyszer fájdalom nélkül gyors és biztos eredményecért jótállás nyujtatik. Nem árt, ha pántlikagiliszta féreg nincs is jelen. — Az életkor megjelölendő. — Törvényesen védve. Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére 4 frt postai utánvétellel vag. 350 előre való beklüdsével. A pántlikagiliszta tünetei a következők: Az arcz halvány-sárga, bagyadt tekintet, kék szemkarikák, lesóványodás, elnyalkasodás, bevont nyelvemészhetetlenség étvágytalanság felváltva mohó étvágygyal, gyakori rosszullet vagy éppen ajulások s szédülés főleg éhgyomor, nai, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyál összegyülemlés, a test megdagadása, gyomororsav, gyomorhég, gyakori felbőfőgés, bélgöcs, hengergetés, hullámszerű mozgások, szürő, szívó fájdalmak és szürások a belekben, szivdobogás, a vérkeringés rendetlenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a búskomorságra való hajlam, életuntság és a halál óhajtása.

Egyedül valódi kapható: **Schneider József** gyógyszerésznél. Resicánz, főútcza 24.